

Моми подевки тръгнат ли на чучур за вода, край нейната градина ще минат, Гуга да им цвете за чучур откъсне; млади невести ли на отврътки ще ходят — от там ще цвете да искат, на стар кум да се отсрамят. За кръщене ли ран босилек потреба — самодивата ще босилек да им набере. Само за мъртвец цвете Гуга не дава, че за мъртви градината си тя не е редила.

В цяло село обикнали самодивата; та обжрнало се сърдце на свекър и свекърва; па и ня Диляна се възрадвала душата.

Едно още чудело селяните, че Гуга, която в Балкана по три дни с Диляна се надигравала — на селското хоро се не хваща.

Кой на Гергьовден не ѝ се замолил на хорото да се залови, ала тя на ничия молба не скланя.

И кога сетне русалско хоро се направило — пак се заредили жени и мъже, Гуга на хорото да канят.

А Гуга стои на страна и никому ръжка не хваща.

Гледа тя хората и за дружки в Балкана си припомня.

. . . Где онези ведри планини! Онези песни омайни и дружки, самодиви крилати, които земни грижи какво е незнаят, махленски клюки немарят.

Отдавна ѝ била закупнела душата: за шеметни балкански чукари, с вечно зелените си борове; за сините кристални езера, где на месечина се къпели; за бързобегите сури елени, които като крилати — проломи прескачат, кога се яхнат на тях и гишибнат с бичове — живи смокове; за ведрите нощи, кога Балкана запее хайдушка песен и подеме златни приказки за вечни младини . . .

Ритнало ѝ било сърдце от село; че и на Дилян се наситила и тръгнела: на един джх да може да излети из къщи, где е била като заключена.

Да не е било самодивското ѝ облекло от Диляна в ракла заключено, с девет стари катанци и да не е покрито с чеперика и татул — отдавна би ги из ракла скритом извадила и с тях би се върнала самодивската ѝ мощ. Ала излъгал я овчаря, че кога ѝ облеклото дотрябва, пак ще го връже ѝ предаде и за туй нека да чезне, защото се на чужди довери.

И кога я всички за хоро молели — мисжал ѝ дошло на ума: с неверност на неверност да си отвърне. Да играй — облеклото си от овчаря поискала.

Чули нейните думи — всички Диляну молба сторили.

Дилян се сепнато замислил. Ала и нему се хоро доиграло; и нему се пощяло пред цяло село хоро да извие, че всич-